

Бінерт О.В.

старший викладач,

Львівський національний аграрний університет

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА

Українське село, яке ще донедавна визначалося своєю культурою – сьогодні гине: щороку з карти України зникають десятки сіл.

На сьогодні у селі маємо найвище безробіття, занедбання традиційних напрямків виробництва сільськогосподарської продукції, відсутність висококваліфікованих фахівців, і, як наслідок, моральна та фізична деградація сільського населення.

Несприятливі тенденції щодо погіршення рівня та якості життя в сільській місцевості спостерігаються у різних сферах. У демографічній: відбувається випереджальне зменшення чисельності населення в сільській місцевості. Це веде до поступового зменшення частки сільського та зростання частки міського населення України. Причому цей процес відбувається з причин як природного скорочення за рахунок дисбалансу народжуваності та смертності, так і міграції. Хоча останнім часом в сільській місцевості фіксується деяке поліпшення ситуації з народжуваністю, проте високий рівень смертності, що перевищує рівень народжуваності майже в усіх регіонах України, вказує на від'ємний природний приріст населення й залишається однією з основних причин депопуляції сільського населення нашої держави.

У селах повноцінно не функціонують заклади культури, які створенні, щоб виховувати молодь, забезпечувати її культурне дозвілля та здоровий спосіб життя. Селяни, покинуті державою напризволяще, занедбують свої господарства, віддають в оренду, або ж нелегально продають земельні паї за безцінь. Усе це веде до міграції сільського населення як у міста так і за кордон. Через це на селі втрачається середній клас, що є основою держави у всіх цивілізованих суспільствах. Нам досить багато говорять про швидкий розвиток українських сіл, але всі запропоновані напрямки є просто абсурдними, таким чином нас вводять в оману і ведуть невідомо куди.

Якщо аналізувати стан села на сучасному етапі, то невідкладним завданням є не тільки досягти високого економічного рівня розвитку, але й набагато підвищити сам рівень життя українського населення. Для виконання цих завдань важливим є впровадження досконалої державної аграрної політики. Адже Україна – аграрна держава, проте сьогоднішній стан у аграрній галузі є, по суті, катастрофічним.

Державна політика здійснення соціально-економічного реформування на селі зумовлена необхідністю розробки і прийняття спеціального законодавства з урегулювання ринкових відносин. Правові завдання соціальних перетворень на селі регламентовані Законом України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» [4]. Відповідно до Закону економічний та соціальний розвиток села в Україні забезпечується державою шляхом здійснення організаційно-економічних і правових заходів.

З метою створення ефективної системи господарювання Верховною Радою і Президентом України було прийнято низку винятково важливих законодавчих актів та програм, у яких особливе місце посідають закони України «Про державну підтримку сільського господарства України» [3], «Про особисте селянське господарство» [5], Державна цільова програма сталого розвитку сільських територій на період до 2020 р. [2], Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 року [1].

Сучасний стан українського села вимагає невідкладних і разом з тим радикальних організаційно-економічних, а також політико-правових державних заходів. Вони повинні бути спрямовані на докорінні зміни у розвитку сільської мережі, на цілковиту перебудову у свідомості суспільства ролі та значення сільського населення як зараз, так і в перспективі формування високоцивілізованої держави.

Зберігає свою значущість чинник мотивації праці працівників села. Низька заробітна плата зовсім не сприяє ефективній праці селян. Для більшості працівників сільського господарства їх доходи не знаходяться в прямій залежності від продуктивності праці, що є одним з чинників загострення проблеми сталості розвитку сільського господарства.

Залишається гострою проблема безробіття. Структурні зрушення, що відбуваються на сучасному етапі розвитку національної економіки, призводять до суттєвих негативних змін на ринку праці, зокрема, до достатньо значних обсягів і рівня безробіття економічно активного населення і як наслідок – до неефективного використання робочої сили. Головною причиною безробіття сільського населення є, на нашу думку, структурні чинники, пов'язані з різким падінням обсягів сільськогосподарського виробництва, про що свідчать різке зменшення посівних площ і поголів'я великої рогатої худоби, як у період трансформаційної кризи, так і в останні роки, а також повільність упровадження ринкових перетворень у сільській місцевості та диверсифікації економіки села, а також за наслідками світової фінансової кризи.

Сьогодні в нашій країні необхідні якісні зміни, які б забезпечили належний рівень життя населення, духовне збагачення та гармонійний розвиток жителів сільських поселень. Найважливіший пріоритет соціально-економічної політики України – підвищення рівня життя населення, поліпшення його добробуту, зокрема, через підвищення заробітної плати.

Отже, можна зробити висновок, що швидкий розвиток села є однією із найважливіших і головних проблем нашої країни. Вирішення цих питань можливе лише за умови, що кожен з нас, зрозуміє роль села у формуванні високорозвиненої держави, адже країна починається з кожного з нас.

Список використаних джерел:

1. Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 року : затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 19 верес. 2007 р. № 1158. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1158-2007-%EF>
2. Концепція Державної цільової програми сталого розвитку сільських територій на період до 2020 року : затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 лют. 2010 р. № 7. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=121-2010-%F0>

3. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України : прийнятий 24 черв. 2004 р. № 1877-IV. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1877-15>

4. Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві : Закон України : прийнятий 17 жовт. 1990 р. № 400-XII. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=400-12>

5. Про особисте селянське господарство : Закон України : прийнятий 15 трав. 2003 р. № 742-IV. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=742-15>

Венжега Р.В

аспірант,

Інститут економіки промисловості

Національної академії наук України

СТРАТЕГІЯ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Вугільна промисловість має стратегічне значення для України. Її ефективне функціонування впливає на енергетичну безпеку та стабільність країни. Україна має досить розвинуту інфраструктуру вугільної промисловості. Поклади вугілля в основному зосереджені у Донецькому, Львівсько-Волинському антрацитових та Дніпровському буро-вугільному басейнах. Частка підприємств Донбасу в загальному обсязі видобутку вугілля складає понад 95% (Донецької області – 40%, Луганської області – 35%, Дніпропетровської області – 20%), ще біля 5% видобувається у Львівсько-Волинському басейні.

Внаслідок військових дій у Донбасі значна частина шахт припинила виробничу діяльність та є затопленими. Станом на середину вересня 2014 р. не діяли 74 шахти із 119 (62%), у тому числі в державному секторі – 64 шахти з 81 (79%), а в недержавному секторі – 10 шахт з 38 (26%) [4, с. 4].

Державний сектор вугільної промисловості України є нерентабельним, а недержавний інтегрований у міжгалузеві зв'язки з іншими суміжними галузями промисловості (енергетика, коксохімічна промисловість, металургія), функціонує відносно стабільно та має перспективи подальшого розвитку.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю формування ефективної стратегії управління підприємствами вугільної промисловості, розвитку економіки шляхом активізації інноваційної діяльності у галузі.

Проблемам державного регулювання інноваційного розвитку вугільної промисловості присвячено праці українських вчених О.І. Амоші [8], Ю.З. Драчука [2], А.І. Кабанова [1], В.П. Пшеничної [6], Л.Л. Стариченко [4], Д.Ю. Череватського [7].

Метою роботи є виділення стратегічних напрямів інноваційного розвитку вугільної промисловості шляхом дослідження та аналізу сучасного стану галузі.